

Slučaj Pere Gudelja pred Ustavnim sudom BiH

Jedna pucnjava – dvije presude

Na plenarnu sjednicu pred devetoro sudija Ustavnog suda BiH uskoro stiže slučaj kafanske pucnjave u Zenici još iz jula 1997. godine, zbog koje su održana dva potpuno odvojena suđenja i donesene dvije pravosnažne presude. Pero Gudelj upravo zbog toga apelira pred Ustavnim sudom BiH, a Ervin Barišić i dalje tvrdi da je sve režija Vlade Adamovića

Piše: Esad Hećimović

Prema podacima iz dnevnog reda sjednice vijeća petoro sudija Ustavnog suda BiH od 13. i 14. decembra 2007., pod tačkom broj 91 bilo je predviđeno razmatranje apelacije 1828/06 koju je podnio Pero Gudelj, poduzetnik iz Vitez-a i osnivač preduzeća Gudelj d.o.o. u čijem sastavu su i benzinske pumpe Eurotank u Poslovnom centru '96. u Vitez-u. Gudelj ovom apelacijom pobija presude Vrhovnog suda Federacije BiH od 18. aprila 2006. i Kantonalnog suda u Zenici od 4. 4. 2005. godine. Odluka ni nakon praznika nije objavljena, niti je dostupan ishod glasanja petoro sudija.

"Odlučeno je da se apelacija prenese na plenarnu sjednicu Suda. U ovom trenutku vam ne mogu reći da li će o ovoj apelaciji biti odlučivano na plenarnoj sjednici u januaru ili kasnije", rekao je *Danima Zvonko Mijan*, v.d. registrara u Ustavnom sudu BiH. Prema pravilima ovog suda, vijeće od petoro sudija odlučuje jednoglasno. Činjenica da je slučaj transferiran na plenarnu sjednicu znači da među petoro sudija nije mogla biti donesena jednoglasna odluka. Na sjednici plenuma svih devetoro sudija Ustavnog suda BiH odlučivat će većina glasova.

Odlaganje zbog zdravlja

Postoji dodatni razlog za interes javnosti u ovom slučaju. Uoči ove odluke, redakciji *Danije* dostavljen podnesak koji je Ustavnom sudu BiH uputio Ervin Barišić iz Zenice, a u kome se žali na privremenu mjeru Ustavnog suda BiH kojom se odlaže izvršenje kazne zatvora koja je izrečena Peri Gudelju presudom Kantonalnog suda u Zenici. U podnesku se iznose sumnje na račun rada Ustavnog suda BiH i tvrdi da i "Ustavni sud radi po bogatstvu aplikanata" te da "Vlado Adamović, sudija Suda BiH, preko Ustavnog suda BiH štiti svog klijenta Peru Gudelja". Ervin Barišić je i ranije iznosio sumnje da Adamović zlo-

ODLUKA NA PLENINU. Zasjedanje devetoro sudija Ustavnog suda BiH

KO ODLUČUJE NA PLENINU

4+2+3 = ?

Na plenumu devetoro sudija odlučivat će četiri člana iz FBiH: Hatidža Hadžiosmanović-Mahić, predsjednica, Mati Tadić, Seada Palavrić i Valerija Galić, potpredsjednica; dva člana iz RS-a: Miodrag Simović, potpredsjednik, i Krstan Simić; te troje stranih sudija David John Feldman (Engleska), Tudor Pantiru (Rumunija) i Constance Grewe (Njemačka). Domaće sudije su izabrane odlukama Predstavničkog doma Federacije, odnosno Narodne skupštine RS-a. Strane sudije je imenovao predsjednik Evropskog suda za ljudska prava.

PREDSJEDNICA I POTPREDSJEDNICI Hatidža Hadžiosmanović-Mahić, Valerija Galić i Miodrag Simović

Presuda je potvrdila i da nema odgovornih za pucnjavu u Beharu

dmetu svjedoci nestaju i lijevo i desno. Svi su izloženi opasnim prijetnjama. U tom pogledu, Albanci su gori od Srba”, rekla je, dodavši da je puštanje Haradinaja na privremenu slobodu “apsolutno ludo”.

I u svom oproštajnom govoru u Haagu bila je direktna. “Srpske vlasti su odabrale da ne uhapse Ratka Mladića, iako su znale njegove beogradske adrese kao i moji istražitelji”, rekla je i dodala da je Radovan Karadžić 2004. bio u Beogradu pod punim imenom i prezimenom, pa ipak ni do danas nije u Haagu. Činjenica da su ta dvojica optuženika koji su “počinili najteže zločine u Evropi poslije Drugog svjetskog rata i dalje na slobodi potkopava samu ideju međunarodne pravde”, naglasila je u svom oproštajnom govoru.

“Najviše se bojim da politička pitanja ne nadiju međunarodnu pravdu”, rekla je, ističući da Mladić, “koji se krije u Srbiji”, neće nikad biti uhapšen ukoliko Evropska unija sa Srbijom potpiše Sporazum o pridruživanju i stabilizaciji, što bi joj omogućilo da napreduje u procesu kandidiranja za članstvo. Njen “strah”, obrazložila je, izaziva sve veća spremnost da se Srbija na neki način obešteti za proglašavanje nezavisnosti Kosova, koje se može očekivati u prva tri mjeseca ove godine.

Suočena sa inercijom vladâ, kako na Balkanu tako u cijelom svijetu, stalno pred neprelaznim zidom nedorečenosti, laži, lukavstava i izbjegavanja, Carla Del Ponte je stekla reputaciju čelične tužiteljice, koja nikom ne da mira, ali i nesnosne, napasne žene. U Beogradu su na te atribute dodali “novi Gestapo” i “Puttana”. Neodlučnost, militavost i podijelenost Evropljana hranili su godinama njenu ogorčenost i ljutnju. Nisu Carli išla naruku ni zbivanja u svijetu, počevši od 11. septembra 2001, otkad je borba protiv terorizma na svjetskoj sceni potisnula ustranu međunarodnu pravdu. Potom su Afganistan i Irak obuzeli svu pažnju i svijest svjetske javnosti. Savjet bezbjednosti postavio je ozbiljan uvjet da se vrata Haškog tribunalu zatvore 2010. Zbog toga je u posljednje vrijeme nailazila samo na demobilizaciju i nedostatak volje i uzaludno tome suprotstavljala svoju upornost i postojanost.

O tome je švicarski reditelj Marcel Schüpbach snimio film *Carlina lista*. Šest mjeseci su iz dana u dan kamere slijedile tužiteljicu i članove njene ekipe u naporu da pred lice međunarodne pravde doveđe i posljednje optuženike za genocid i ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji. Uz sve što bi joj se moglo zamjeriti nakon projekcije tog filma – luksuzni avion koji joj je bio stalno na raspolaganju, šampanjac prilikom leta (kad je uhapšen Ante Gotovina), skupocjen nakit na rukama, tašna Dior od koje se ne odvaja čak ni u susretu sa srebreničkim ženama – jedno priznanje joj se mora odati: bez njene energije, ta lista bi danas bila puna.

Prodjevo izbjegavanje

Svoju borbu i reputaciju “žene koja uznenimira” održava do kraja. To je posljednjih dana 2007. mogao da osjeti Romano Prodi, italijanski premijer i bivši predsjednik Evropske komisije.

PISMO RENATE FLOTTAU

Carla Del Ponte je autorizirala intervju za *Der Spiegel*

Jedna od kontroverzi koja ostaje o bivšoj haškoj tužiteljici Carlji Del Ponte jeste i njen odnos prema Aliji Izetbegoviću. U njemačkom *Der Spiegelu* od 18. oktobra 2007. objavljen je intervju sa Del Ponteovom u kome je, govoreći o suđenju Rasimu Deliću, komandantu ARBiH, zbog jedinica mudžahedina, izjavila da tužilaštvo “može dokazati da je bosansko-muslimanski predsjednik u to vrijeme Alija Izetbegović čak plaćao novac njima da dodu u zemlju”. Ta tvrdnja je izazvala veliki interes, reagirala su pismom i djeca Alije Izetbegovića, tražeći od tužiteljice da ili povuče ili dokaže svoje tvrdnje.

Dani su u tekstu *Zašto Carla Del Ponte nije odgovorila Bakiru Izetbegoviću* (7. 12. 2007. str. 24–26) naveli šta o tome piše “u izvještajima koje će Tužilaštvo iskoristiti u procesu protiv Rasima Delića”, a potom u članku *Nije Alija, već Saudići i TWRA* (14. 12. 2007. str. 24–26) objavili izjavu Carle Del Ponte na konferenciji za novinare od 10. 12. 2007. u sjedištu UN-a u New Yorku.

Tada je Ivica Puljić, dopisnik *Glasa Amerike*, pitao glavnu tužiteljicu: “Da li je Alija Izetbegović platio mudžahedinima da dodu i bore se u Bosni? Navodno ste Vi rekli tako nešto?” Još dok je Puljić pitao, tužiteljica je odgovarala: “Ne, nije bilo tako. Nije bilo, ja nemam bilješke o tome, ja nemam dokaza ni informacija, ali je tačno da su mudžahedini bili aktivni tamo. Da. To je istina.” Na pitanje iz publike da li ima dokaze, tužiteljica je odgovorila: “Ne, ja apsolutno nemam dokaza o tome.”

Reagirajući na objavljene tvrdnje Carle Del Ponte, Renate Flottau, balkanska dopisnica *Der*

Spigela, uputila je pismo novinaru *Dana* i autoru spomenutih teksta. Evo tog pisma:

“Dragi gospodine Hećimović, pročitala sam Vaš članak u *Danima* (14. decembar 2007.) o mom intervjuu sa gospodom Del Ponte sa izvjesnim zaključenjem zbog putovanja na Kosovo. Prema Vašem članku, gospoda Del Ponte je porekla na pres-konferenciji u New Yorku svoj

odgovor dat meni da je bosanski predsjednik Alija Izetbegović platio za dolazak mudžahedina tokom rata.

Želim da Vas informiram da je gospođa Del Ponte autorizirala intervju i da je autoriziran tekst objavljen. Sačuvala sam originalni snimak intervjuja. Gospođa Del Ponte je čak, uprkos mojim primjedbama, u ovom intervjuu insistirala da je Alija Izetbegović platio za mudžahedine i njihov dolazak u Bosnu.

Ako ste zainteresirani, ja mogu da Vam presnimim ovaj dio na CD.

Možete me nazvati i preslušati ovaj dio putem telefona. U svakom slučaju, željela bih da Vas ljubazno zamolim da informirate Vaše čitaoce da je intervju sa gospodom Del Ponte, objavljen u *Der Spigelu*, autoriziran i da snimak može biti provjeren.

Kao što ste primjetili u Vašem članku, gospođa Del Ponte nije optužila na ovoj navodnoj pres-konferenciji novinara za nekorektnost – kao što uobičajeno čini ako neke izjave nije autorizirala.

Ako su Vam potrebne daljnje informacije, molim Vas da me nazovete.

Renate Flottau, Balkan-correspondent *Der Spigela*. (E.H.)

sije. U intervjuu italijanskom listu *Repubblica* osudila ga je zato što je Italija postala glavni zagonitnik kandidature Srbije za ulazak u Evropsku uniju. Prodi je jednostavno izbjegao susret s njom i ona je javno rekla da je “zaprepaštena” takvim ponašanjem. Znao je dobro stari kompromiser da će biti izložen beskompromisnoj kritici Del Ponteove i da će možda biti prioruđen i da dovede u pitanje podršku Srbiji. Italija se među članicama EU-a već dugo zalaže za to da Beograd potpiše Sporazum o pridruživanju i stabilizaciji, bez obzira je li Mladić u Scheveningen ili ne. Prodi je zato izbjegao Carlu i ostao na čelu tog trenda među šefovima država i vlada nekih članica EU-a da “prema Srbiji ne treba biti previše strog jer je već izgubila Crnu Goru, a na putu je da joj ode i Kosovo”.

Ono što je ovu nepokolebljivu ženu ostavljalo bez daha bilo je inertno odbijanje hapšenja Mladića i Karadžića, dekorirano lažima, liciemjerjem, ignorancijom, pa i cinizmom. Ipak, do posljednjeg dana je uspijevala da održi čla-

nice EU-a u obavezi da, uslijed manjkavosti sa radnje Beograda sa Haškim tribunalom, suspendira sa Srbijom pregovore o pridruživanju i stabilizaciji. Međutim, odlučnost Evropljana popušta. Kao što je Beograd “izgurao” da ne izruči Mladića do Carlina odaska, tako su i evropske prijestolnice dočekale i njen fizički premještaj iz Haaga u Buenos Aires da bi popustile na tom planu.

Zato je Carla Del Ponte nagovijestila da će otkriti nepoznate činjenice koje nije mogla upotrijebiti u optužnicama kako bi osvijetlila punu istinu o padu Srebrenice!!! Uz to, da će konkretno otkriti kome sve Karadžić i Mladić duguju odsutnost iz Scheveningena i haških sudnica, zatim ukazati direktno na one koji su zasluzni što nikad nije preduzet odlučan, zajednički napor NATO-a, Amerikanaca i Evropske unije da se lokaliziraju i uhapse počinitelje najvećeg ratnog zla u Evropi poslije Drugog svjetskog rata...

To bi moglo biti druga lista Carle Del Ponte. ■

ERVIN BARIŠIĆ Sumnje zbog odlaganja zatvorske kazne Gudelju

upotrebljava položaj sudije za reketiranje optuženih, čak je pred Općinskim sudom u Zenici i vođen postupak protiv Adamovića koji je tada oslobođen. Barišić i sada iznosi iste sumnje za slučaj u kome je prvu presudu zaista, u ime Vijeća Kantonalnog suda u Zenici, još 31. decembra 1997. obznanio upravo Vlado Adamović.

Novinar *Dana* je zatražio u Registraru informaciju o usvajanju privremene mjere odlaganja izvršenja kazne zatvora u slučaju Pere Gudelja. Registrar Zvonko Mijan je potvrdio da je takva "privremena mjera, kojom je na zahtjev Pere Gudelja odloženo izvršenje kazne zatvora, donesena sredinom prošle godine". Mijan naglašava da "privremena mjera važi do donošenja konačne odluke o apelaciji". Prema pravilima Suda, o privremenim mjerama odlučuje Malo vijeće (čine ga predsjednica Suda Hatidža Hadžiosmanović-Mahić i potpredsjednici Valerija Galić i Miodrag Šimović), i to jednoglasno.

Malo vijeće je o slučaju Gudelj odlučivalo na sjednici od 26. juna 2007. i očito postiglo saglasnost: kao dovoljan razlog za donošenje privremene mjere u slučaju Gudelj navedeno je pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja. "Ustavni sud smatra da bi izvršenjem presude prije nego što se obavi dijagnostički tretman te uspostavi aktivan tretman liječenja moglo nastati neotklonjive štetne posljedice za apelanta, što je dovoljan razlog za donošenje privremene mjere", stoji u odluci koju je potpisala predsjednica Ustavnog suda BiH Hatidža Hadžiosmanović.

Što se tiče same apelacije Pere Gudelja, odnosno njegovog advokata Almina Dautbegovića ključna stvar jeste pravni princip da se ne može suditi dva puta o istom, odnosno da se o presuđenoj stvari ne može ponovo suditi.

Hici u ledu

Pucnjava u zeničkoj kafani Behar dogodila se 25. jula 1997., a Gudelj je "presudom Kantonalnog suda u Zenici od 4. aprila 2005. proglašen

krivim" što je spornog dana "oko 16 časova u Zenici, u ugostiteljskom objektu Behar, primjetivši oštećenog Ervina i Denisa Barišića kako prolaze u automobilu pored Behara, posao svoju djevojku O.A. da mu dōnese njegov pištolj iz auta. Ona je to i učinila. Gudelj je nakon toga repetirao pištolj i rekao: 'Ako oni prdu, ja će ih sve pobiti.' Sakrio je pištolj ispod stola, držeći ga u rukama. Oštećeni su ušli u objekt skupa sa još jednim licem i došlo je do verbalnog i fizičkog sukoba. U namjeri da oštećenog Ervina Barišića liši života, dok se isti gura sa Sadikom Vardom, Gudelj mu puca u leđa. Od hilja je Ervin Barišić pao na zemlju. Gudelj je u njega, dok je ležao, ispalio još šest hitaca, od kojih je Ervin Barišić dobio teške tjelesne povrede, opasne po život. Gudelj je osuđen da je počinio krivično djelo ubojstvo u pokušaju i kažnjen na zatvor u trajanju od tri godine i šest mjeseci. Presudu je potvrdio Vrhovni sud FBiH 18. aprila 2006. godine".

Advokat Dautbegović sada tvrdi da postoji birtina identičnost između ove presude iz 2005. sa presudom Kantonalnog suda od 31. decembra 1997., koja je postala pravomoćna na osnovu presude Vrhovnog suda Federacije BiH od 13. januara 2000. "Obje presude se zasnivaju na potpuno istovjetnim činjenicama: vrijeme sukoba, mjesto sukoba, lica koja u sukobu učestvuju, način odvijanja sukoba, a potom i posljedice. Obje presude krivičnopravno tretiraju isti događaj, sukob između oštećenih kao tužilaca i osuđenog Pere Gudelja. Presuda iz 1997. kaže da nije bilo moguće utvrditi ko je prvi od aktera sukoba potegao pištolj. Ta presuda, dakle, pravomoćno,

SLUČAJ MENZILOVIĆ

Nezakonito pritvaranje – osuđenih

Advokat Dautbegović je u novembru 2006. postigao važan uspjeh pred Ustavnim sudom BiH. Tada je Veliko vijeće petero sudija Ustavnog suda prihvatiло njegovu apelaciju u slučaju Dine Menzilovića i proglašilo da je nezakonito zadržavanje u pritvoru osuđenih osoba u periodu od pravosnažnosti presude do upućivanja izdržavanje kazne zatvora. Ova odluka je imala veliki utjecaj na promjenu prakse kantonalnih sudova i potom na izmjenu Zakona o krivičnom postupku.

tuženih da ubiju Gudelja. Tako se dogodilo da za pucnjavu "niko nije odgovaran". Istovremeno, ovom presudom je Ervin Barišić kažnen sa tri godine i šest mjeseci zatvora zbog razbojništva nad Perom Gudeljom. Prema presudi, Ervin Barišić, Momo Pajkanović i Emir Malkić prevarom su 3. jula 1997. iz zeničke kafane Ada odveli Gudelja u Pajkanovićevu kuću i iznudili od njega 5.000 maraka. Vrhovni sud Federacije je 13. januara 2000. potvrdio ovu presudu Kantonalnog suda u Zenici. Sudije Vrhovnog suda su prihvatile razloge navedene u presudi:

DVIJE PRESUDE Sudija Adamović je objasnio da tužilac nije dokazao namjeru i dogovor optuženih da ubiju Gudelja. Tako se dogodilo da za pucnjavu "niko nije odgovaran". Istovremeno, ovom presudom je Ervin Barišić kažnen sa tri godine i šest mjeseci zatvora zbog razbojništva nad Perom Gudeljom. Gudelj je osuđen da je počinio krivično djelo ubojstvo u pokušaju i kažnjen na zatvor u trajanju od tri godine i šest mjeseci: ovu presudu je potvrdio Vrhovni sud FBiH 18. aprila 2006. godine

konačno i definitivno ustanavljuje da nije moguće utvrditi ko je napadač, a ko napadnuti. U odnosu na apelanta Peru Gudelja, faktički se presudom Kantonalnog suda iz 2005. vrši ponavljanje krivičnog postupka pravomoćno okončanog presudom Kantonalnog suda Zenica iz 1997. da pri tome ova presuda nije ukinuta ili na drugi, zakonom dopušteni način, ustanovljeno da je ona bez pravnog dejstva", navodi Dautbegović u apelaciji u slučaju Gudelj.

Kantonalni tužilac je 1997., na osnovu policijske prijave, optužio Ervina Barišića, Moma Pajkanovića i Denisa Barišića da su 25. jula 1997. zajednički i dogovorno pokušali ubiti Peru Gudelja. Vijeće Kantonalnog suda u Zenici, kome je predsjedavao sudija Vlado Adamović, odbacio je ovu optužbu presudom koja je izrečena 31. decembra 1997. Sudija Adamović je objasnio da tužilac nije dokazao namjeru i dogovor op-

"Pobjijana presuda se sa razlogom oslonila na ubjedljiv i po svemu prihvatljiv iskaz oštećenog Gudelja. Razloge zbog kojih je ovom iskazu priznata vjerodostojnost i uvjernljivost prihvata i ovaj sud." Ova presuda je potvrdila i da nema odgovornih za pucnjavu u Beharu u kojoj su ranjene tri osobe – Ervin Barišić, Denis Barišić i Pero Gudelj.

Sada Ustavni sud BiH, deset godina kasnije, treba da presudi da li su Kantonalni sud u Zenici i Vrhovni sud FBiH dva puta sudili o istom događaju na potpuno različit način i da li je time povrijeđeno Gudeljevo pravo na pravican postupak ili ne. U svakom od mogućih ishoda u slučaju Gudelj ostat će brojna pitanja i o važnim karijerama sudija, tužilaca i policijaca koji su bili angažirani na ovom slučaju. No, prvo treba sačekati odluku Ustavnog suda BiH. ■

j su ranjene tri osobe – Ervin Barišić, Denis Barišić i Pero Gudelj